

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Fótyér, Hermann-udvar I. emelet,
a külső folyosón.

Bérmontellon leveleket csak ismert
kéztől fogadunk.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Fótyér, a törvényszék melletti Neumann-
háznak utczára nyúló helyiségében.

Hirdetések díjsabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Meg len hétfőn és ünnepek után is

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz hordva:

Egész évre	12 fr.
Fél évre	6 " "
Negyed évre	3 fr.
Egy hóra	1 fr.

Vidékre postán küldve:

Egész évre	14 fr. — kr.
Fél évre	7 fr. — kr.
Negyed évre	3 fr. 50 kr.
Egy hóra	1 fr. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

A delegációk megnyitása.

Arad, november 5.

Megvalljuk őszintén, hogy a delegációk elnökeinek megnyitói beszédei bizonyos nyugtalanságot keltenek. Mind a két elnök beszéde úgy hangzik, mintha nem igen bíznának a béke fenntarthatóságában. Az osztrák delegáció elnöke egyenesen kimondta, hogy a delegációk meg fogják mutatni, miszerint Ausztria-Magyarország hú népei szilárdul el vannak határozva arra, hogy a monarchia számára fenntartásuk az öt megillető hatalmi állást minden lehető eszközzel, s ha másképp nem lehetséges, még az ultima ratióval is megvédelmezzék azt.

Ugyanez az alaphangja Tisza Lajos gróf beszédének. Azt mondta, hogy a monarchia népei és talán első helyen éppen a magyar állam polgárai, határozottan hangsúlyozták, — és méltán — hogy a monarchia fontos érdekeit a keleten feladni semmi áron, még fegyveres összeütközés elkerülésének czéljából sem szabad.

Nem nyilatkozhattak így csupán abból a czélből, hogy a delegációk tagjait hajlandóbbá tegyék a kívánt jelentékeny többlet megszavazására. Komoly sértés lenne csak fel is tenni azt a két elnökről, hogy ilyen játékokra vállalkozzanak, hanem csak az magyarázhatja meg nagyfotossága és egyértelmű nyilatkozataikat, hogy a külügyi helyzet valóban aggodalmakra ad okot.

A külügyi kormány — úgy mondják — igyekezni fog a nemzetközi békét fenntartani, de a monarchia érdekei nem áldozhatók fel a békének.

Ez elég világosan van mondva, s a consequentia ebből nem más, mint egy fővárosi ellenzéki lapírtásunk is írja, mint hogy a delegációknak nem szabad visszariadni az áldozatoktól s a súlyos pénzügyi viszonyok dacára is meg kell adni az eszközöket ahhoz, hogy a monarchia védereje a fenyegető veszedelemnek megfelelő erős állásba helyeztessék.

Ez a két elnöki beszéd magyarázatot képez a közös költségvetés felémelt tételeihez. Az ismétlődő fegyverek beszerzésére szükséges összeg első részlete maga negydezfélmillióra rug. Ez elől nem lehet kitérni; más államok is óriási áldozatokat hoznak a javított fegyverek beszerzésére. A mint az osztrák delegáció elnöke mondotta, nem szabad a hadseregtől amaz eszközöket elvonni, melyek szükségesek arra, hogy képes legyen áldozatkész hivatásának most és a jövőben is teljes mértékben megfelelni.

Ime a helyzet. A monarchia népeinek áldozatkészségére apellálnak a

legilletékesebb tényezők. Az áldozat súlyos lesz, s még sem tagadhatjuk meg. A monarchia biztosságának és tekintélyének érdekében meg kell azt hoznunk, mert a többi hatalmak is aggodalmat keltő módon készülődnek. A hadsereget nem ereszthetjük az ellen fegyverzeténél gyengébb fegyverrel a háborúba, melyet nem keresünk, de talán el nem kerülhetünk.

Nem is hiszszük, hogy az elodázhatlan kényszerítéssel szemben ellenzésre találjon a delegációkban azon összegek megszavazása, melyeket a hadügyi kormányzat a monarchia mindkét kormányával egyetértésben kér a hadsereg felszerelésére. Nem veheti magára senki azt a súlyos felelősséget, mely ez összegek megtagadásával járna, s nem kívált akkor, midőn rámutatnak félreérthetetlenül a bonyolult külügyi helyzetre.

Fényes eredmény az ujoncozásnál. Az utolsó két év katonai ujoncozásai alkalmával tett tapasztalatok sok oldalon azon aggályra nyújtottak indokot, hogy Magyarország népessége gondot okozó esékely mértékben szaporodik, s hogy nevezetesen a férfi-szárjadék gyengén és elszárvoltan kerül a sorozóbizottságok elé. Ezt az aggályt az ujoncozás ez idén fényes eredménye teljesen eloszlatta. Az 1886. évi inség és az 1884. és 1865-ben fellepett mindenféle járványos baj képezte az 1883.—1885. évek kedvezőtlen ujoncozásai eredményeinek indokait. Az 1885 után beállott kedvezőbb egészségügyi viszonyok most már azon várakozásra nyújtanak biztos alátétet, hogy Magyarország ujoncoztaléka a legközelebbi években sem maradnak az 1886. évi ujoncozási kitudó eredményei mögött. — Míg a legközelebb lefolyó években a honvédseregbe mindössze 6-7000 ujoncot lehetett évenként besorozni, az ideai ujoncozás, a honvédség részére 1700 ember fölösleget eredményezett, a mely mellett még megjegyzendő, hogy ugy a közös, mint a honvéd hadseregbe majdnem általában erős, jól kifejlesztett embereket lehetett besorozni. — Csak egyes vidékek, a melyekben a megfelelő szülési években járványos betegségek uralkodtak, szolgáltatott feltűnően gyengébbek voltak. Hogy a kiképezendő ujoncok illetlen hirtelen megszaporodásából származó több terhelés kikérültesse, a kormány jövőre bizonyos maximális számot fog a honvédségbe besorozandó ujoncokra nézve megállapítani, miután a honvéd hadsereg összes keretei évenként 12—13.000 emberrel teljesen kiegészíthetők.

A deficit fedezése. A több oldalról felmerült s a magyar pénzügyminiszternek állítólagos szándékáról szóló hír, hogy a jövő évi deficitet esetleg 4%-os aranyárjádékokkal fogná fedezni, minden tényleges alap nélkül. Mindaddig, míg a budget megszavazása nincs, a pénzügyminiszter egyáltalában nincs is abban a helyzetben,

hogy a deficit fedezését illetőleg valamely hitelműveletet keres-tul vigyen.

A horvát regnicolaris deputatio. Az „Agrar Zeitung” értesítése szerint Zsivkovic báró Vukotinovic hoz levelet intézett, amelyben bocsánatot kér, hogy egészségi tekintetből nem vehetett részt a regnicolaris deputatio tárgyalásában. Zsivkovic báró továbbá kijelenti, hogy tekintve a helyzet nehézségeit, kész a külön elaboratumban kifejtett álláspontjáról lemondani és a horvát regnicolaris deputatio többségének magát alárendelni, ha t. i. ez megmarad az első nuntiumban kifejtett nézetei mellett. Zsivkovic báró e nyilatkozata, mint az „Agr. Ztg.” megjegyzi, a deputatio többségénél nagy és méltó meglepetést idézett elő.

Képviselőválasztás. Csikszeredáról tájékoztatják, hogy a csik-szent-mártoni kerületben ifj. Andrásy Gyula gróf egyhangulag választott meg országgyűlési képviselővé.

A pénzügyi helyzet. Budapestről írják a bécsi „P. C.”-nak: A magyar pénzügyek korántsem oly kedvezőtlenek, mint azt a sajtó hirdeti. Nem helyes eljárás az, hogy az 1885. évi eredményből vannak következtetést az 1886. évi eredményre és az 1887-iki előirányzatra, mert az 1885. év az egyes szakminiszteriumokban felmerült tulkiadások következtében vált oly kedvezőtlené, holott 1886-ban, amikor a tulkiadások be lettek szüntetve, az eredmény már az első három negyedben 74 millióval jobb volt az előirányzatnál, 1887-ben pedig az előirányzat még szigorubbant vitetett keresztül. Szapáry grófnak az a megjegyzése, hogy a vasuti elsőbbségek conversiójától várja a pénztárkiadások kiegészítésére szükséges összeget. Feltehetően, hogy 18 millió szerzetessék, 400 milliót kellene convertálni, annyi pedig nincs. Ez operatívól azonban mégis nagyobb összegek válnak folyókká, melyeket azután a pénzügyi készlet dotálására lehet fordítani.

A delegációkból.

— Az osztrák delegáció első ülése november 4-én. —

Az osztrák delegáció első ülésén jelen voltak a kormány részéről Kálnoky gróf külügyminiszter, Bylandt-Rheidt gróf alhadnagy hadügyminiszter, Kállay Beni közpénzügyminiszter és Sternbeck B. altengernagy; továbbá: Szőgyény-Marich, Mérey, Falke B. osztályfőnökök, Szentgyörgyi és Khusvári tanácsosok.

Kálnoky gróf külügyminiszter miután a delegáció tagjai teljes számban együtt vannak, fölkéri a delegációt a megalakulásra, s annak vezetésére Smolkát mint korelnököt.

Dr. Smolka Ferenc (elfoglalva az elnöki széket) ajánlja Bouequoi grófit és Zajecskét a koregyezésre, a delegáció tagjait pedig felszólítja elnökválasztásra.

Beadott 51 szavazat, abból 50 Smolkára esett.

Smolka Ferenc elnök első sorban köszönetet mond a kitüntetésért, mely őt érte; igyekezni fog annak lehetőleg megfelelni s kéri ahoz a delegáció tagjainak támogatását.

Azok a kis fehér kacsók vezették a főkönyvis a Söll és Haben rovatot, de azok a kis fehér kacsók kifogástalanul kezelték a mértéket is, valamint igyeken készítették a stancikát. (Legyen: papirzacsók.)

Egy derült nyári napon egy fiatal, urian kinézésű férfi állított be az utcába, kit Katicza még sohasem látott azelőtt. Az idegen kellemes jelenség volt, büszke magatartással. Mélyen meghajolva, magát az épp ott levő házizagásnak bemutatta.

— Ké Tarczali Géza, az új jegyzőségéd vagyok!

Szvecsák, mint a községi képviselő-testületnek tagja, a nála tett tisztelgést örömmel fogadta s megköszönte a figyelmet, a fiatal embert biztosította jóakarattal.

Az új jegyzőségéd azonnal mindennapos kundschafja lett az útlenek.

Hivatalos órákon kívül mindig ott lehetett látni: a principálisnak a szükséges volt reá, csak oda küldött érte.

Egy ebéd alkalmával történt, hogy Tarczali a kancsót a csupajozs tál kellő közepébe tette le. A principális oly jóízűen kaczagott, hogy a könyök csak úgy hullottak szeméből, a principálisné pedig mosolyogva jegyezte meg, hogy Tarczali nagyon szórakozott.

Tarczali elpirulva kért bocsánatot ügytelensége miatt.

A legközelebbi vasárnapon aztán kiderült Tarczali ur szórakozottságának az oka is.

Katicza éppen a templomban volt, az öreg Szvecsák pedig amint a boltban egy elhanyagolt dugóhoz után kutatva, a szegfőrs fellelőtt látottán kiderült, hogy a szegfőrsen félszagotott papirosra akadt, kíváncsian bontogatta ki s abból a következőket olvashatta:

Nyílt titoknak tartja s tudja mindenki, hogy legujabban rendkívüli nehézségek merültek fel s azért a közös kormány sokkal nagyobb igényekkel lép a delegációk elé, melyek tekintettel lesznek az adófizetők képességeire s nagy mértékben igénybe veszik a delegációk bölcsességét. — Ő Felsőge legkegyelmesebb urunk bölcsesége még nehezebb viszonyok közt is fenntartotta a békét (Bravo), mely gazdasági állapotunkra annyira szükséges. De hogy ez vajjon a jövőben is fenntartható lesz-e, e kérdés fölött most a delegatio alig dönt. Ha a nehéz viszonyok mindenesetre komoly aggodalmat kelthetnek.

Minden delegatio inteniója, sőt mondhatnánk tradíciója volt, hogy a delegatio a birodalom nagyhatalmi állása fölött mindig eber szemmel örködött s minden erejéből azon törekedett, hogy az állást fentartsa és megszilárdítsa. S ez megerősít engem abban a meggyőződésben, hogy tekintettel ama bonyolultságra, melyek minden laicus által is észrevehetőek, nem zárkoznak el annak bevalál a elűt, hogy épen most, minden eszközzel arra kell törekedni, hogy Ausztria-Magyarország fokozott mértékben legyen azon helyzetben, hogy az államok között az öt megillető helyet elfoglalja, hogy hangja ott kellő súlyal bírasson. A delegatiónak meg fogják mutatni, hogy Ausztria-Magyarország hú népei szilárdul el vannak határozva a birodalomnak az öt megillető hatalmi állást esorbítatlanul fenntartani, minden lehető eszközzel, s ha másképp nem lehetséges, még az ultimo ratióval is megvédelmezzni.

Uram! Kézzelfogható s tekintettel a hatalmunkon folytonosan növekvő, aggodalmat keltő fegyverkezésre, a sietségre, melylyel nagy erőt kitérteni igyekeznek, tekintettel az általános helyzetre, amint az az utóbbi időben alakult, mindent el kell követni, hogy a birodalomnak hatalmi állását megszilárdítsuk. Kézzelfogható tehát, hogy tekintettel az előhozottakra, vitéz hadseregeinktől nem tagadjuk meg azon eszközöket, melyek segítségével hivatásunk, melyet nagy áldozatkészséggel teljesít, most és a jövőben mindenkor megfelelhessen. A delegatio bölcsességétől fog függni, hogy tekintettel az adózó polgárság óriási terheire és a helyzet követelményeire, a helyes mértéket megtaláljuk. Meg vagyok győződve, hogy nehéz feladatát a delegatio meg fogja oldani és Ő Felsőge bölcs intenióinak megfelel. Ohajtuk tehát, hogy Ő Felsőge a Mindenható sokáig éltesse, mert így remélhetjük, hogy a béke fentartatik. (A delegatio tagjai fölállanak és háromszor lelkesen kiáltják: Hoch!)

A delegatio aztán megválasztja szavazattöbbséggel alelnökül

Hauswirthet, ki nehány szóval megköszöni a tisztelet, melyre emelték.

Kálnoky gr. külügyminiszter a közös kormány nevében előterjeszti:

1. Javaslata az osztrák-magyar monarchia közös háztartásáról az 1887. évre.

2. Javaslata póthitel engedélyezésére a kül- és hadügyminiszterium (haditengerészet) részére.

3. Javaslata az 1885-ben a haditengerészet és hadügyminiszterium számára megszavazott hitelek felszámolásának és felhasználásának meghosszabbításáról.

4. A közös háztartás zárszámadása 1884-ben.

Végül jelenti, hogy Ő Felsőge holnapután délelőn fogadja a delegációt.

Falkenhayn gr. inditványozza, hogy a

javaslatok egy megalakítandó költségvetési és kérvénybizottságnak adassanak ki.

Az inditvány elfogadtatik. Ezzel az ülés délután 1/3 órakor véget ért.

II.

— A magyar delegatio első ülése november 4-én. —

A magyar delegatio első ülése, a formaiasságok után, mindjárt a tisztikar választott meg.

A megjelölt szavazás eredménye a következő: elnöké Tisza Lajos gr. 45 szavazattal, alelnök dr. Haynald Lajos bíbornok-érsek, jegyzők: Hegedűs Sándor, Rakovszky István és Rudnyánszky József b. háznagy Wodianer Albert br.

Korelnök: A korelnök teendőit ezennel be lépven fejezve, magamat a t. orsz. bizottságnak szives jó indulatába ajánlom (Eljenzés) és ezennel átadom a megválasztott t. elnök ur ó nagyméltóságának az elnöki széket. (Eljenzés.)

Tisza Lajos gr. elfoglalja az elnöki széket.

Tisza Lajos gróf elnök! Milyen tisztelt országos bizottság! Köszönettel mondva a bizottság nevében az igen tisztelt korelnök ő méltóságának és a koregyező uraknak, a bizottság megalakítása körül teljesített szives eljárásukért: a bizottság parancsára elfoglalom ismételtén e helyet, és midőn a megjelölt bizalomért hálának adnék kifejezést, kikérem egyuttal egy mélyen tisztelt elnök-társamnak, ő eminentiájának, a bizottság anyai izben kipróbált nagyerőmű elnökének, mint többi tisztársamnak, valamint a bizottság tisztelt tagjainak bölcs támogatását, hogy így képes lelessek, saját erőim elégtelenségem érzetében is, elnöki tisztetnek megfelelni. (Eljenzés.)

Tisztelt bizottság! Az ez év folyamán feltűnt politikai események, melyek sajnos még mindig izgatottságban tartják a Balkán-félszigetet, s szélesebb körben is nyugtalanítókat hatnak, a pénzügyi helyzet követelte taksarekosságot tul, ezuttal még kiválóbban mint más alkalommal, két dolgot különösen kötelelenségű tesznek a bizottságnak. (Halljuk! Halljuk!)

Az első: hogy igyekezzék magának a bizottság a monarchia nemzetközi viszonyáról s általában a helyzetről lehető világos képet alkotni, és abból aztán meggyőződés szerinti arról, hogy a monarchia külügyi politikájának iránya helyes-e? és hogy megtörténthet-e mindeu arra, hogy a helyes irány érvényesüljön is?

Meg vagyok győződve, hogy Ő Felsőge külügyi kormánya nem fog késmi a megszokott előzetekenyiséggel a t. bizottságnak ez irányban, a függő ügyek követelte ovattosság mellett — minden lehető telvilágosításokat megadni s ez uton, a részletekbe eddig be nem avatottaknak — a helyzet komoly és bonyolított volta által teljesen indokolt — aggodalmait eloszlatni igyekezni.

A második: hogy gondoskodjék arról, miszerint a monarchia védereje, más nagyhatalmak véderejével szemben, nemcsak harcias szellem és a trón és monarchia érdekében való odaadás szempontjából — de érejtében és felszerelésében is egyenértékű legyen. nemcsak, de indokoltan annak is érezze magát.

Senki nálam jobban nem érzi mit tesz az — mostoha pénzügyi viszonyaink között a véderő szempontjából hozni újabb és újabb áldozatokat akkor — midőn kényszerítve vagyunk, hogy a béke áldásos műreinek, állami intézményeinknek, fejlesztésében napról napra mind szükmarkuabbak legyünk és mégis

— Egy igen szép kérésém volna jegyző urhoz.

A jegyző biztatólag szolt, hogy tessék örömmel szolgálok.

— Nem kívánok egyebet egy lelkiismeretes nyilatkozatnál. Ettől függ két ember boldogsága és saját nyugalma is.

Szvecsák aztán elővette a talált levelet a átnyújtotta.

A jegyző mosolyogva olvasta régig.

Hát bizony éees szomszéd ur, szolt Szvecsákhöz, — ha már ennyire megtisztelt bizalmával, én készséggel és részrehajlás nélkül kijelentem, hogy a fiatal ember jóvájáról, ügyes és szorgalmas, épp azért fájdalmasan esett felmondása, különben az utóbbi időben igen levert volt, gyantítottam ugyan, hogy valami szivbeli dolgokkal van elfoglalva, de hisz ez minden fiatal emberrel megtörténik. Ő különben eltávozása okán egészségi állapotát fel, s ma korán reggel el is utazott új állomásra Girálra.

Szvecsák örömmel hallgatta végig a kedvező nyilatkozatot, megköszönte a jegyző szivesességét s hazament.

Felőra mulva kinyílt a Szvecsák házkapuja s azon keresztül egy négylovos falusi hintó robogott ki az utcára, hosszú poruszlyt hagyva maga után s lekanyarodva a község alatti országútra, örült sebességgel haladt azon tova.

Három hét mult el a fent leirt esemény után. A Szvecsák-ház valamennyi ablakai tünderfényben ragyogtak, az utcára kihallat-zott a vigás zaja, összevegyülve a zene hangjaival.

Tarczali Géza tartotta lakodalmát a szép Szvecsák Katiczával. *Proféta.*

Az „ARADI KÖZLÖNY” társzaja.

(November 6.)

Férjhezment üzletvezető.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti társzaja. —

Sárosmege makoviczai járásban fekszik Szvidnik, jelentéktelen kis városka minden nevezetesség nélkül. A lakosság leginkább baromtenyésztést és szővípart űz, évenként háromszor tartani szokott országos vásárai azonban igen látogatottak, a melyekre a távollakó árvasageyi gyclesos tót csakugy ellátogat, mint a szomszéd abauj- és szepesmegeyi lécsiszár.

Szvidniken, — mint minden kis viléki városkában — élet a mege székhelyétől távol esik, az élet igen egyhangu, mindennapi program a lefekvés és korai felkelés; nagy időközökben vetődik néha oda valami kenyérfutó, vagy talán csepirágó, kik a vásártéren élvezetes misort producálnak az összecsoportosuló publicum előtt, mert Szvidniknek nincs sem színháza, de sőt gázvilágítása sem. Az újabb kor vívmányai ott még ismeretlenek, s a szvidniki benszülött egy netán odavetődő egyenruhás hordart tengerészkapitánynak nézve, egy photograph-gépet pedig valami ágyu-féle gyilkos szerszámának tartana.

Mind ezek dacára a haladás — a tepszédés ködén áthatva, — jótékony sugarait már ezelőtt 10 évvel Szvidnikre is szétárasztotta, amennyiben ott a fútczán egy oly üzlet nyílt meg, hol nemcsak pálinkát, hanem különféle fűszer és rövidáru cikkek mellett valódi ha-

misitalan Franek-féle fűzekvét és pezsgő szódavizet lehetett kapni, mely utóbbi cikkből egy eperjesi gyáros importált oda minden heten kétszer egy ekesen zoldra festett kosival.

Az üzletlajdonos Szvecsák János, gazdag ember híreben állt, mely feltevére alaposnak is bizonyult, mert a fútczán uri modorban épített nagy háza magára vonta a keresztült utazó idegenek figyelmét, fizete pedig tömve volt oly árúkkal, a melyeknek ily községekben az ember nem is remélt kaphatni.

Szvecsák János gazdagsága felől különféle versiók keringtek. Beszéltek a többi közt valami fazékról vagy kádról, mely színgív volt arannyal tömve; voltak olyanok, kik határozottan meg is jelölték azt a helyet, a honnan az a kincs napfényre került, — onnan a szekesői járás egyik határdombja alól.

Lett légyen a dolog akármiképpen, az tény, hogy Szvecsák János gazdagsága mellett még egy oly kincs birtokában is volt, a milyent a határdombok alatt nem lehet találni, mert ha lehetne, nemcsak dombok, de hegyek sem léteznének, mind szét hánnya, turkálta volna régen a széptérl kellesző férfivilág, és ez a kincs Szvecsák uram léánya — Katicza volt.

Átlátom, hogy nagy fába vágtam fejszét met akkor, midőn a bájos Katicza személyleírását vállalkozom leírni; hogy tehát röviden tullesem rajta, képzelenek önök egy felső rózsabimbót, vagy egy szárnyméltó anyagalt mennyei szépséggel felruházva. Nem volt ő nagyvárosi felipperézett divathölgy, a falusi egyszerűségben nevelkedett fel, mint a völgy öleiben az üle gyöngyvirág.

Ez a szép gyermek volt az üzlet vezetője.

kifejezést kell adnom azon meggyőződéseimnek, hogy ettől el nem zárkoztunk.

A monarchia népei, és talán első helyen a magyar állam polgárai, határozottan hangsúlyozták, — és méltán — hogy a monarchia fontos érdekeit a Keleten feladni semmi áron — meg a fegyveres összecsapások elkerülésének céljából sem szabad. (Helyeslés.)

En részéről szeretem reményleni, hogy az eszélyesen vezetett külügyi politikának sikerülni fog a kettőt együtt, a monarchia érdekeit és a nemzetközi békét megőrizni, de ennek csakugyan mulhatatlan feltétele, hogy az — mind addig, míg a többi európai államok hadseregeiket a jelen szervezetben tartják — szintén megfelelő, jól felszerelt, önzetes véderőre támaszkodhassék. (Helyeslés.)

Felesleges volna bizonyítani akarni, — mit mindenki első tekintetre úgy is belát — hogy ha a véderő érdekében hozott súlyos áldozatok árán, a fennjelzett kettős eredményt csakugyan elérjük, ekkor ezen áldozatok meghozatalával még előnyös pénzügyi műveletet is csinálunk; mert hiszen tudjuk, hogy a nemzetközi békének csak pillanatnyi való megvárása is, pl. egy nagyobbmérvű mozgatás, még ha tényleges összeköttetésre nem kerülne is a sor — mily óriási összegeket emészt fel. De annál inkább meg kellene hozni ezen áldozatot, ha — mitől ég ólja a monarchiát — csakugyan a fegyveres összecsapásra volna kitéve.

A fegyveres szerencsése általában mindig esélyektől függ — de azon hadseregnek, mely annak tudatával ütközik, hogy fegyverrel az ellen fejezeténél alantabb fokon áll — még egy külön hátrányos eséllyel kellene a küzdelembe mennie s ezzel természetesen kevesebb kiltása lehetne a sikerre.

Ennek pedig vitéz hadseregünket, illetve az ebből esetleg eredhető szomorú következményeknek a monarchiát kitenni közönlenségünkre senki sem akarja.

Ugy hiszem tehát, hogy midőn az országos bizottság az elébe terjesztendő költség-előirányzatnak minden egyes tételét kötelezőszerűleg szigorú bírálat tárgyává teendő és nem mulasztandja el, hogy ahol annak csak lehetősége is mutatkozik, megtakarításokat eszközöljön, másfelől sohaem fogja szem elől tévesztetni, hogy a trón és a monarchia érdekében a véderő teljes hatékonyságában való fenntartására szükséges eszközökről — még megfizetett áldozatok árán is — gondoskodjék.

Csak ha így jár el, számíthat a nemzet elismerésére. Mert a nem a maga helyén való megtakarítani akarás — mely rendszeresen az utolsó pillanatban sokkal nagyobb összegeknek kapkodva való elfecsérlésére vezet — éppen úgy politikai hiba és ép úgy megbuzulja magát, mint a könnyelmű, csejtalan pazarlás.

Komoly és lelkiismeretes vágó a munka, mely reánk vár — de öntudatosan fogunk hozzá — vezetni fog minket a helyes ut eltalálásában vezéresillagunknak, Urunk királyunknak példája, kinek ismert takarékosága, fáradszathatlan tevékenysége, szakadatlan népi boldogítására, érdekeik megőrzésére irányul. Adja az ég, hogy a vezéresillag még soká tündököljön hazánk egén, éljen a királyi (Klénk éljenzés.)

Es ezzel a magyar országgyűlés által az 1867. XII. t.-cz. alapján kiküldött és Ő Felsége legmagasabb rendelete által folyó évi november 4-ikére Budapest fővárosába összehívott országos bizottságot megalakultnak nyilvánítottam.

Kálnoky gr. külügyminiszter tette meg ezután előterjesztését a közös költségvetésről, mire albizottságok alakultak meg a következők:

A naplóbíró bizottság elnöke Z m a j e s Bertalan, jegyzője R u d n y á n s z k y József b., a hadügyi albizottság elnöke H a y n a l d Lajos, jegyzője R a k o v s z k y István, a pénzügyi albizottság elnöke H a r k á n y i Frigyes, jegyzője S z e r b György, a külügyi albizottság elnöke Z i c h y Ferenccz gróf, jegyzője F a l k Miksa választott. Az egyesült négyes albizottság elnöke H a y n a l d Lajos, jegyzője R a k o v s z k y István lett.

A zárszámadási albizottságba az egyes albizottságokból kiküldettek: H e g e d ű s Sándor, P r i l e s z k y Tádé, W a h r m a n n Mór, K a u t z Gyula, W o d i n e r A. br., S z e r b György, B a t h y á n y Lajos gr., L á n g Lajos, B e t h l e n Ödön gr., A n d a h á z y Pál.

Ezután a munkarend állapított meg s hosszabb felszólalások után a kérdés szavazásra bocsátott. B e o t h y Akos indítványa mellett kivül még A p p o n y i Albert gr., G r u n w a l d Béla, A b r á n y i Kornél, Z i c h y Jenő gr. és T e l e k i József gr. állottak fel. A többség nem fogadta azt el, hanem fenntartotta az eddigi gyakorlatot, mely szerint ha az albizottságok munkálatainak elkészülnek, azt az elnökségnek bejelentik, mely a teljes ülés napját és óráját kitűzi.

Ezzel az ülés véget ért.

VÁROSI KÖZÜGYEK.

— Szabályrendelet a regale-kötelezett italmérséi iparokról. —

(Szabályrendelet a vasalás és a regale-kötelezett italmérséi foglalkozó fogadó, vendéglő, kocsmák, sörház, pálinkamérés iparokról.)

A) Általános rész.

1. §. Fogadó, vendéglő, kocsmák, sörház, pálinkamérés üzlet nyithatására engedélyt csakis teljesen megbízható egyén nyerhet.

Engedélyt egyáltalában nem nyerhet:

a) az a ki nyereségvágyból elkövetett bűntettért vagy vétségért büntetve volt;

b) az a ki börtönlátogatott volt;

c) az a ki engedélyt hatályát veszti;

d) ha az engedélyezett üzlet az engedélyokmány kézbesítésétől számított egy év alatt még nem kezdett vagy egy évig szünetel;

b) ha a jogosított meghal és özvegye vagy leszármazója az üzletet nem folytatja;

c) ha a jogosított üzletével végleg felhagy;

d) ha az engedély visszavonatik.

3. §. A vendéglő szolgáltatára kifogástalan előéletű és viseletű egyének alkalmazandók.

4. §. Ezen üzletek állandóan iparrendőri, s illetőleg egészségrendőri ellenőrzés és felügyelet alatt állanak, míveglől ezen üzletek tulajdonosai vagy bérleti, illetve hasznélvezői az italmérsési tétel megkezdését a kapitányi hivatalnál előzetesen bejelenteni tartoznak és kötelesek megengedni, hogy a rendőrk s magukat kellően igazolt hatósági közegek bármikor meggyőződést szerezhessekn arról, hogy a szabályrendelet intézkedései megtartatnak.

5. §. Arad sz. kir. város területén fogadó, vendéglő, kocsmák, sörház és pálinkamérés nyithatására engedély korlátlan számban adható.

6. §. Szerencsejátékok a kihágásokról szóló 1879. évi XL. t.-cz. szerint ezen üzletekben tilosak, s az idézett törvény 87—89. §§-ai értelmében büntetendők.

7. §. A törvény által nem tiltott játékok a fogadók, vendéglők, kocsmák és sörcsarnokoknak csak azon helyiségekben engedtetnek meg, melyek az üzlet főhelyiségeivel nyílt ajtókkal egyenes közvetlen összeköttetésben állanak s a kapitányi hivatalnal bejelentetve, elfogadhatónak találtatnak, s melyek mind a hatóság közegei, mind a közönség által akadály nélkül ellenőrizhetők.

8. §. Vendéglők, kocsmák, sörcsarnokok s egyéb nyilvános helyek ajtaát mindaddig, míg azokban vendég van, bezárni tilos.

Vendégfogadók vagy vendéglők bérlet szobáiban mulató társaságnak az ajtókat zárva tartani tiltatik.

9. §. Ezen szabályrendelet, valamint a kocsmahitel korlátozásáról szóló szabályok az 1-5 §-ban megnevezett üzletekben nyílt helyen folytonosan kifüggesztve tartandók.

K ü l ö n ö s r é s z.

B) Fogadók

10. §. A ki fogadót tart köteles minden szobát folyó számmal ellátni, s a szobában a szobabért és a mellék szolgáltatásokért fizetendő árakat magában foglaló a szoba számmal ellátott s a kapitányi hivatal által látmozott árszabályt kifüggesztve tartani.

Ezen árak maximum gyanánt tekinendők, ezeknél többet felszámítani nem szabad.

11. §. A fogadós tartozik arra felügyelni, hogy helyiségei tiszták és egészségesek legyenek, gondoskodni továbbá arról, hogy segédei és eszéledei előzőkenek legyenek, és egyáltalában, hogy a fennálló rendőri szabályok megtartassanak, különösen a beszálló vendégek bejelentési ivei azok megérkezése után a vendég által azonnal pontosan kitöltessenek a vendéglői könyvbe bevezetessenek, és a köveket nap reggeli 9 óráig a kapitányi hivatalhoz bemutatassanak.

12. §. A fogadós gondoskodni tartozik arról, hogy a vendégszobák jó zarákkal, és a eszéledek hivatására szükséges jeledő készletekkel legyenek ellátva.

13. §. A fogadói evő- és ivótermek éjjeli 1 óráig tartathatók nyitva. Ezekben rézhangszerekekkel és dobbal csak éjjel 11 óráig, vonó és fahangszerekkel éjjel után 1 óráig szabad zenélni.

Egyes kivételes esetekben a záróra a fogadó helyiségeire, evő- és ivótermekre, valamint a zenélésre nézve meghosszabbítható, az ily meghosszabbítás iránti kérvény felett első fokban a kapitányi hivatal határoz.

14. §. Tilos a fogadókban bármikor, s különösen a vendégszobában tiltott kártyajátékok játszani, valamint a záróra után a vendéglőkben zajosan mulatni.

C) Vendéglők, kocsmák és sörházak.

15. §. Vendéglő és sörház a város területén bárhol szabadon nyitható; kocsmák a Szabadságtér, Atzél-Péter- és Vörösmarty-utakban, továbbá a templomok, iskolák, kórházak és oly középületek szomszédságában, a melyeknek kellő használata a kocsmá-üzletek zaja által akadályoztatnák, nem nyitható.

16. §. A vendéglők, sörházak és kocsmák elsőrendűek és másodrendűek.

Azt, hogy melyek az elsőrendűek és melyek a másodrendűek, elsőfokilag megállapítani a kapitányi hivatal hatásköréhez tartozik.

17. §. Az elsőrendű vendéglők, kocsmák és sörházak éjjel után 1 óráig tartathatók nyitva, mely idő alatt a zenélés vonó és fahangszereken azokban megengedtetik. Rézhangszerekkel és dobbal e helyeken csak éjjel 11 óráig szabad zenélni.

A másodrendű vendéglők, kocsmák és sörházak éjjel 11 óráig tartathatók nyitva, ugyanez ideig szabad azokban zenélni.

Egyes kivételes esetekben a helyiségek nyitvatartásának és a zenélhetés zárójára egy-egy vendéglőben, sörházban, vagy kocsmában hatályon kívül helyezhető, az ez iránt beadott kérvények felett elsőfokilag a kapitányi hivatal határoz.

18. §. Vendéglőkben, kocsmákban és sörházakban, melyek templomok, iskolák, kórházak és oly középületek szomszédságában vannak, a melyeknek kellő használata a zaj által akadályoztatnák, a zenélés teljesen el is tiltható.

19. §. Kocsmákban 14 éven aluli gyermekeknek italt kimérni tiltatik. E tekintetben az 1879. évi XL. t.-cz. 85. §-ának határozásai irányadók.

20. §. Tilos a vendéglőkben, kocsmákban és sörházakban lármázni, kurjongatni, vagy zajosan énekelni.

Köteles minden vendéglős, kocsmáros, és sörháztulajdonos vagy bérleti, üzletében a mulatók illetelmes magatartására ügyelni, s a fentebb felsorolt hibákat azonnal beszüntetni, s esetleg ezek megszüntetése iránt a kapitányi hivatalnál jelentést tenni.

21. §. Kocsmák a templom közelében isteni-tisztelet alkalmával, valamint a templomi körmenetek elvonulási helyén a körmenetek alatt zárva tartandók.

22. §. Vendéglők, kocsmák és sörházak reggeli 4 óra előtt meg nem nyithatók, kivétel képeznek a vasuti állomások közelében levő vendéglők, kocsmák és sörházak, melyeknek zár- és nyithatási órája a kapitányi hivatal által a körülményekhez képest megváltoztatható.

D) Pálinkamérés.

23. §. Pálinkamérés az Atzél-Péter-utczában egyáltalában nem nyitható, továbbá nem nyitható templomok, iskolák, kórházak és oly középületek és üzletek szomszédságában, a melyeknek kellő használata a pálinkamérés zaja által akadályoztatnák.

24. §. Minden pálinkamérés esti 10 órakor bezárandó és ápril 1-től szeptember 30-ig reggeli 4 óra előtt, október hó 1-től márczius 31-ig reggeli 5 óra előtt ki nem nyitható.

25. §. Pálinkamérésekben ételk kiszolgálata, éjjeli szállás-adás, lármás dalolás, kártyázás és mindegyéb játék, valamint a zenélés tilos.

26. §. 14 éven alól levő gyermekeknek ivásra pálinkát kimérni tilos; általában az 1879. évi XL. t.-cz. 85. §-ának határozásai irányadók.

27. §. A pálinkamérés csak az üzlet helyiségekben gyakorolható, ugyanazért pálinkát az utcán, udvarban vagy kapu alatt kimérni tilos.

E) Büntető határozatok.

28. §. Az a fogadós, vendéglős, kocsmáros, sörháztulajdonos, vagy pálinkamérő, a ki üzletében erköletelen előéletű egyéneket alkalmaz, vagy helyiségeit tisztán és egészségesen nem tartja; a kapitányi hivatal mint elsőfoku rendőrhatalóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetén azon felül öt napig terjedhető elzárással büntetendő.

A befolyt büntetéspénz a szegény-alap gyarapítására szolgál.

29. §. Az a fogadós, vendéglős, kocsmáros, sörháztulajdonos és pálinkamérő, a ki üzletét az ezen szabályrendeletben megállapított zárórán túl nyitva tartja, illetőleg a ki engedély nélkül vagy a megengedett időn túl zenélt; az 1879. évi XL. t.-cz. 76. §-a értelmében a kihágási bíróság által 50 frtig, visszaesés esetében 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

30. §. Az a fogadós, a ki helyiségeiben árszabályt kifüggesztve nem tart, vagy ezen árszabályt megszegei, az 1884. évi XVII. t.-cz. 156-ik §-ának b) pontja értelmében az iparhatóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

31. §. Az a pálinkamérő, a ki a 25. és 27-ik §§. intézkedései ellen vét, a kapitányi hivatal, mint elsőfoku rendőrhatalóság által a városi szegény-alap javára 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

32. §. Az a fogadós, vendéglős, kocsmáros, sörháztulajdonos és pálinkamérő, a ki ezen szabályrendelet azon pontjait ellen vét, melyek a 28., 29., 30. és 31-ik §§-ban felsorolva nincsenek, a városi kapitányi hivatal, mint elsőfoku rendőrhatalóság által a városi szegényalpra 50 frtig terjedhető pénzbírság gal büntetendő.

A pénzbüntetés behajtatlansága esetében 10 frtig egy napi, azon felül pedig minden 10 frtig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárás alkalmazandó.

Ha elzárás és pénzbüntetés alkalmaztatik, az utóbbinak megfelelő összeg behajtatlansága esetében az elzárás további tartama a pénzbüntetés mérvéhez képest két napig terjedhet.

Arad sz. kir. város tanácsának 1886. november 3-án tartott üléséből.

K ü l f ö l d.

Az új bolgár fejedelem. A párisi „Moniteur” W a l d e m á r herceg candidátatását beszél meg, ki a nagyhatalmak szavazatát bírja, és kérdi, vajjon a herceg szabad, független életét egyelőre be nem látható gondoljess existenciával fölcsérélni halandó lesz-e. W a l d e m á r herceg azonban oly ember, ki az európai beke vesélyeztetése esetében kész magát feláldozni és az ezuttal bizonyára éppen nem irigyelendő állomás elfogadását visszautasítani nem fogja.

Zankov a helyzetéről. Zankov távira' válassza szószertit szövetségben így hangzik: Nagyon sajnálom a jelen viszonyokat, s mint idősebb ember azt a tanácsot hátkördom adni, hogy a regensség a kormányval együtt vonuljon vissza, s fejezze ki az ott összegyűlt képviselőknek azt az ohajátását, hogy beleegyezjenek az Oroszország jóváhagyásával új kormány alakuljon, regensséggel nélkül. Csak ily módon lehet Bulgáriát a jelenlegi válságból megmenteni.

A bolgár kormányválság. Sophiából jelentik 4-iki kelettel: Tegnap és ma nem érkeztek hírek Tirnovából, ami aggodalmat és lehangoltságot idézett elő. Attól tartanak, hogy a regensség csakugyan lemond K a u b a r s tábornok a Nebolin ügyben a prefect letételét követelte s azt tanácsolta, hogy a prefectet mondassák le. Mivel a prefect a saját jószántából nem akar lemondani, viszlóintu, hogy elbocsátják. Jól értesült körökben azt tartják, hogy mivel a külföldről semmiféle támogatásra nem lehet számítani, a regensség és a kormány lemond. H a z a n k o v és K a r a v e l o w együttesen alakítanak kormányt, ez nem volna alkalmas arra, hogy teljesen kibékítene Oroszországot Bulgáriával. Kaulbars B u r n o w r a irányozta figyelmét, a ki — véleménye szerint — alkalmas cabinetet lenne képes alakítani.

Legujabb posta.

A bolgár nagy sobranjéből. Tinovoból jelentik, hogy a sobranje heves viták után rosszallást fejezte ki a dubniczai választásoknál történt emberölés szellemi okozói fölött s megbizta a kormányt, hogy a megölt családtagok nyugdíjat adjon. Eddig

15 válszókerület választása lett igazolva. Öt török és egy bolgár választás megsemmisítetett.

Az angol kormány a bolgár ügyben, Kaulbars visszatérése. Londonból jelentik 4-iki kelettel: A kormány a válságos helyzetet való tekintettel tenetnik tanácskozással fog tartani. G l a s t o n e Bolgárszágból levelet kapott, melyben felszóllítják, hogy a bolgár nép érdekében becsászon ki manifestumot. A „Standard” jelentése szerint azt a három zsíványt, a ki az osztrák-magyar consullat kirta bolta, elfogták. Kihallgatásuk erős alapot szolgáltatott arra a gyanura, hogy ezek az urak amateurok, kik a közbütorsági állapotokat politikai czélból akarták discreditalni. Ugyancsak a „Standard”-nak írják, hogy Pétervárott K a u l b a r s visszatértét várják.

TAVIRAT.

— Forradalom Burgasban. —

Budapest, nov. 5. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Burgasban (kelet-ruméliai kikötő város a Fekete-tenger partján) forradalom tört ki. Egy Nobokoff orosz kapitány által vezényelt montenegrói banda megszállta a várost. A forradalmat az orosz consul készítette elő.

N A P T A R.

November 6. Szombat. Róm. cath. napt. Lénárd. — Prot. naptár. Lénárd. — Görög-ország naptár (október 26.). Marczion. — Nap kel 6 óra 54 percz. Nyugozik 4 óra 34 percz.

Nov. 10. Arad szab. kir. város törvényhatóságának közgyűlése d. u. 4 órakor.

November 12. Arad megye közigazgatási bizottsági ülése d. e. 9 órakor.

H I R E K.

— Arad és Vidéke. —

Az aradi országos vásár tegnap nagyon is enyhe forgalommal kezdődött. Árús volt elég, de vevő hiányzott. Általában oly néptelenséget tapasztaltunk, milyenhez rendes hetipiacok alkalmával sem igen vagyunk szokva. Talán a mai és holnapi napok jobban sikertelnek.

A novemberi közgyűlés. Arad szab. kir. városi törvényhatóság bizottsága részéről 1886. évi november 10-én d. n. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben felendő tárgyak közé sorolandó még: 19. A gazdasági szék jelentése a bor- és sörmérsi illeték szedése jogának beéradása iránt tartott árverés eredményéről.

Elgázolás. Tegnap reggel fél nyolcz órakor a templom-utczában a 2-ik számú berkoesis Stulez Mari V. osztálybeli tanulót elgázolta. A szerencsétlenségről igen aggasztó hírek terjedtek el a városban, melyekkel ellentétben közölhetjük, hogy a leány-nak komolyabb zúdodása vagy sérülése nem történt, s orvosi vélemény szerint 8—10 nap alatt kiépül bajából.

A templom-utczai elgázolás szomorú esete alkalmából egy aggódó apa annak közlésére kér fel bennünket, hogy miért nem áll e nagy forgalmu utcában rendő, legalább ezekben a vásáros napokban. A gyermekek így folyton ki vannak téve az elgázolás veszélyének, a kocsisok sebes hajtása miatt.

A záróra. Egyik helyi lapírsúnak a mellett tör lándzsát, hogy necsak a kávéházak, hanem a vendéglők zárójára is éjféltűtani két órára tétessék. Hogy a vendéglők zárójára egy óra helyett két órára tétessék, az ellen nekünk nincs kifogásunk, de annyi bizonyos, hogy a kávéházaknak legalább egy órával tovább kellene nyitva lenniük mindig, mint a vendéglőkben. Indokát ez abban leli, hogy tíz ember közül bizonyára kilencz akad, ki a vendéglőben való hosszabb mulatozás után egy kis fekete kávéra, vagy theára vágyik, ha pedig a kávéházak és vendéglők zárójára egy, e kivánásukat nem igen elégítheti ki. Ez tréfának tűnhet fel, de azért igaz. Ezen és más zokokból minden nagyobb városban ugy is van, hogy a kávéházi záróra legalább egy órával későbbre van téve, mint a vendéglők.

Vonatkösedelem. Tegnap délután a Budapesti Aradra jövő személyvonat Két-egyháza és Ltkóháza között egy gyermeket elgázolt, (ki halva is maradt.) s ennek folytán 20 percznyi késedelemmel érkezett be az aradi pályaudvarra.

Rendőri hajsza volt tegnap egy tébolyodott fiatal mézáros ellen, kinek rendőrhatalommal való elfogatását és kórházba szállítását kérték rokoni. A rendőrség küldött is ki három közeget, kik a pesti-ut sarkán levő mézárszéki el is mentek, de mivel a mézáros mindig késsel jár, hozzá bemenni nem mertek, hanem növért bízták meg, hogy csolja ki, mikor aztán majd lefűlelik; ez csakugyan addig csalogatta, hogy kijött s ment vele lakása felé, de a honvédkaszárnyánál mást gondolva visszafordult, anélkül, hogy a rendőrk elfogni merték volna. — Végre aztán a sétány sarkánál egy hozzájuk szegődött 4-ik rendőr segélyével lefűlelték s a kórházba szállították.

Forgalmi kimutatás. 1886. év október havában az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak vonalán 41408 utas, 75155 kgr. málna, 22893404 kgr. elküldött és 5272607 kgr. érkezett áru szállítattott, melyekért és egyéb külön bevételekért az összes bevétel 69749 frt. A múlt év ugyanezen havában az összes bevétel 72838 frt volt.

Himlő-és. Nyágrán aradmegyei községen 4 hólyagos himlő-és fordult elő, minek folytán a kellő rendőri óvintézkedések megtétettek.

Az új makói főkapitány. Makórol írja levelezőnk: A makói rendőrfőkapitányi állásra. — Nagy János volt főkapitányi lemondása folytán. — L o n o v i t s József Csanád megye főispánja C s e r e s n y e s János eddig mező-kövcsésházi szolgabíró nevezte ki. Ezt a főispán Makó város polgármesterével azzal a megjegyzéssel közölte, hogy haladéktalanul intézkedjék, a rendőrkapitányi hivatal részére megfelelő helyiséget iránt.

Köszönetnyilvánítás. Dr. Adler Lipót ügyvéd, a helybeli siketnemák-iskolájának öt forintnyi adományt volt kegyes bekludni. Követsemelőt jótékonyaságáért e helyütt is köszönetet mond, Aradon 1886. nov. 5-én, dr. J á n o s y Demjén minorita-rendfőnök, a feltgyelő-bizottság elnöke.

Jóteköny végrendekező. A napokban Aradon elhunyt I z s ó I s t v á n végrendeletében az iteni ársház javára 50 forint, — szegények közti kiosztásra pedig 25 frtot hagyományozván, ez összeget az örökhagyó családja S a l a c z Gyula polgármester ut kezébe átszolgáltatta.

Vásári fölvajok. Tegnap a „Csillag” fogadó istállójából valami ismeretlen gazember ellopott egy pár lovat és egy bundát. A tett elkövetéséhez annál n a g y o b b vakmerőség kívánható, mert ott vagy 60 darab ló volt bekötve, s így igen sok ember szemét kellett a tettesnek kikértni.

Sértéslopás. Múlt hó 31-iken éjjel T o d a Juon gyoroki lakos óljából egy drb. 15 frt értékű sertést ismeretlen tettesek eltolvajoltak. Károsultnak ugyan volt gyanu bizonyos szabadhelyi lakosokra, kik egyszer az ő bemonadására szőlőlőpásért 24 órára elzárattak, de a megejtett nyomonzás folytán a gyanu alaptalannak bizonyult, mivel az illetők igazolták, hogy említett éjszaka otthon voltak.

Izgága hűlyék. K o l l e r Anna helybeli divatárúsnak van két hűlye nővére, kiket éveken át tart, de a kik magukviseletével annyit izgágtat okoznak a házbeliek közt, hogy Koller Annaék fölmondják minduntalan a lakást és más és más házba kell hurcolkodnia. de ma már attól fél, hogy a sok kellemetlenség miatt egy házi gazda sem lesz hajlandó lakóul befogadni, azért kérvényt adott be a rendőrséghez nővéreinek kórházba leendő fölvételeért. A dolog azonban nehezen megy, mert a hűlyék nem helybeli illetőségűek, a város meg saját betegeivel is nagyon meg van terhelve.

Hazánk és a főváros.

A királyné látogatása a lipótmezei tébolydában. A királyné Ő Felsége csütörtökön délelőtti látogatást tett a lipótmezei tébolydában. Látogatása nem volt előre bejelentve és így fogadására sem tettek előkészületeket. Délelőtti tíz órakor állott meg a zárt udvari fogat az örültek háza előtt és a kocsiból a királynével együtt F e s t e t i c h grófnő udvarhölgye szállt ki. A felséges asszony, ki viruló szinben van, sötét egyszerű ruhát viselt. Minden előleges bejelentés nélkül felkereste N i e d e r m a n n igazgatót, felkérte őt, hogy vezesse végig a különféle termekben. Niedermann igazgató, továbbá Salgó, Hólyó, Gieblmann, Lichtenstein orvosok és Fronyek gondnok kalauzolás mellett a királyné szolgálatára vele előbb a főfőosztályt, több örültet megköszölte. A női osztályban hosszabb ideig tartott és néhány boldogtalanhoz kérdéseket intézett. Megtekintette a közös étkező termet, a konyhát, a kápolnát, valamint a tébolyda összes helyiségeit és mástól órai látogatása után meghiátottan távozott Hidegkut felé udvarhölgye kíséretében.

A budapesti főkapitányság és az uri kaszinó. A fővárosban közel két hét óta beszélnek hogy T ö r ö k János főkapitány és a nemzeti kaszinó néhány aristocrata tagja közt conflictus tört ki, melynek az lesz a következménye, hogy a főkapitány megrálik állásától. E hirt különösen azok terjesztik, kik a nemzeti kaszinó tagjaival összeköttetésben állanak. Oka az összekozerassásnak, ha ennek nevezhető, fővden a következő: Ismételt feljelentésekre a nemzeti kaszinó szakácsát, ki az épület földszintén étkező helyiséget tart, a IV.—V-dik kerületi kapitánysági oz idéztek és a zenelésre kitűzött éjjeli záróra be nem tartása miatt 5 forint pénzbírságra ítélték. K i r e K á r o l y i István gróf a kaszinó egyik igazgatója T ö r ö k főkapitányt felkereste a lakásán. Vajjon a főkapitánynak sikerült-e Károlyi gróft kibékíteni, nem tudható, de annyi bizonyos, hogy a kaszinóban élénk visszatetszést szült a Török eljárása. E l e k Gusztáv ezredes a kaszinó tagja a minap az operaházban rosszallást fejezte ki Töröknek és ama véleményét nyilvánította, hogy a főkapitányt, ki mellesleg megjegyezve szintén tagja a casinónak, kötelessége volna az itéletét megsemmisíteni. — Az odüzoz ügy még nincs elintézve, mert a főkapitány másodfokulag még nem döntött.

A sikkasztó postakalauz elfogatása. H a r a n g Pál a sikkasztást furfangosan vitte végbe. Tizenhét zacskó pénz volt rábízva, de ő meghamisította a bejegyzési könyvet, és tizenhatot jegyzett be s egyet megtart. Hétfőn este aztán beszámolt, de akkor 5 vették észre a hiányt. Másnap reggel kortelt a távozott hazulról. Később hazatért s még azt is megmondta feleségének, mit főzőn ebédre; de azóta nyoma veszett, családja sem látta többé. A fővárosi detect

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Egy alispán párba. A kolozsvári kir. törvényszék előtt szerdán délelőtt tartott meg a Gyarmathy Miklós kolozsmegyvi alispán és gróf Bethlen Gergely orsz. képviselő között 1884. aug. 31-én lefolyt párbaj ügyében a végvártalás. A tárgyalás természetesen nagy érdeklődést keltett, — s mint a „Magyar Polgár” írja, — Gyarmathy Miklós és gr. Bethlen Gergely személyesen is megjelentek, előbbi védőjeil Borkos Elek kolozsvári ügyvéd, utóbbi részéről Horváth Nándor budapesti ügyvéd, orsz. képviselő szerepeltek. Vádlottak az általános kérdésekre kihallgatván, jegyző felolvasta a vádhatározatot, utána dr. Biro János közvélemény-terjesztése elő a vádat. Ezután vádlottak személyesen kihallgatván a párbaj lefolyása, s az azt megelőző eseményekről. Első sorban Gyarmathy Miklós hallgatott ki. Ő 1884. évi nyarán egy alkalommal arról értesült, hogy gr. Bethlen Gergely róla becsületrét nyilatkozott tett. Ez iránt felvilágosítást kért a gróftól, ki nyilatkozatait tartotta, kijelentette, hogy a lovasias elgátlást megadni kész. Ennek következtében a párbaj 1884. augusztus 31-én a Veres-sapka vendéglő mellett ítélt le. A segédök 25 lépés távolságot állapítottak meg 5 lépés avanceval és egy golyó váltással. Ő lőtt először, s ellenfele rögtön utána. A párbaj után tudta meg, hogy a gróf megsejtült. Gr. Bethlen Gergely kihallgatása rendén, a párbaj lefolyását egy adja elő, mint Gyarmathy. — A vád- és védekezés meghallgatása után a törvényszék tanácskozás végezté visszavonult, s alig néhány perc múlva visszavérve, elnök Biro Pál, kihirdette a törvényszék ítéletét, mely szerint mindkét vádlott a párbaj utáni vétségében bűnösnek mondván ki, ezért Gyarmathy Miklós 8 nappal, gr. Bethlen Gergely 1 nappal államfogházra ítéltett. Az ítéletben egy a vádlottak, mint a közvélemény megnyugodtak. A tárgyaláson nagy közönség volt jelen.

— A halott becsülete. A budapesti esküdtök csütörtökön ítélt a Dessewffy Mária-féle sajtópörben. A pörnek tudvaleg igen szomorú előzménye van. Dessewffy Árpád évekkel ezelőtt összehűzdült Márai Lajos s az ügy nyilatkozatokkal olyan elintézet nyert, melyet Dessewffy nem tartott kielégítőnek. Utóbb Márai belépett az athletikai klubba, Dessewffy azonban figyelmeztette, hogy lépjen ki, mert különben nyilvánosságra hozza. Hogy elintézetlen ügye van Márai elégtételt követelt, Dessewffy becsületbírósgot kívánt s a becsületbírósg kimondta, hogy Márai nem kérhet és nem adhat lovasias elégtételt. Márai ebbe nem nyugodott bele, újabb becsületbírósg alakítását kívánta, Dessewffy Árpád és testvére azonban ezt nem fogadták el s ekkor Márai bírapi nyilatkozatot bocsátott közre, melyben Dessewffy Árpádot és Aristidét „gyáva himpeller”-nek nevezte s átadta őket a közmegevetésnek. A Dessewffynek, kijelentve, hogy lovasiasságukban magukat sértve nem érezhetik, a sajtó után történt sértésért Márait porba fogták. Mielőtt azonban a pör tárgyalására került volna a sor, véres esemény jött közbe. Márainak affaire-jét támadt Clair Vilmosmal, egy újabb becsületbírósg elégtételt adására képesnek nyilvánította s a Clair-féle ügy elintézése után Márai azon volt, hogy Dessewffyvel tisztázza az ügyét; de e közben segédei összekattak Dessewffy Árpáddal, ki sőtörőleg nyilatkozott Márai-ról; erre Baráth Kálmán honvédelmadnagy provokálta, a párbaj véghez ment és Dessewffy Árpád belehalt kapott sebébe. A folyamatban volt sajtópörben ekkép csak Dessewffy Aristid maradt vádlónak; de a megöltnek atyja, Dessewffy Dénes, magáévá tette fia ügyét, s a bírósg eltagadta panaszának az elhunyt helyett. Az ősz apa gyászruhában lépett be a terembe, hol aztán az egész tárgyalás alatt valami nyomozó, komor hangulat uralkodott. Az esküdtösek megalakulván, a vádlott a hozzá intézett kérdésekre eladta, hogy huszonkilenc éves, vasati hivatalnok, az incriminált közleményért a felelősséget elvállalja. Ezután élénk hercz fejlődött ki a két fél ügyvédei közt. A panaszosok ügyvéde, Pótlóny Géza, hűvel sürgette a halott becsületét ejtett sértés megtörölését, míg Márai védője, dr. Darvasi Filáip, nem kisebb hűvel védte az elő becsületét, kiemelve, hogy Márai kényszerhelyzetben tette, a mit tett, és az esküdtök háromnegyed órai tanácskozás után hat szóval ellen kimondták, hogy Márai Lajos nem vétkező; e verdiet alapján a törvényszék Márait fölmentette s a vádlókra róta a 148 frinyi perkoltság fizetését. Pótlóny Géza ügyvéd semleges panaszot nyújtott be. Az ítélet kihirdetése után Márai Lajos kijelentte ügyvéde által, hogy Dessewffy Dénes-t, mint apától kész bocsánatot kérni és az elhunyt irányában használt sértő kifejezéseket visszavonni. Dessewffy Dénes azonban nem fogadta el Márai ajánlatát.

CSARNOK.

Gyuri bácsi taticája.

— Egy váratlanul felosztott egylet. — (Vége.)

Egy közös megállapodás után, miről azonban a fiatal embereknek tudomása nem volt, Gyuri bácsi egész váratlanul a Bikavérben terryt, s a kedélyeskedő fiataloknak nagy tetszés közt jelenté ki belépési szándékát egyletükbe. Miután belépése ellen nemcsak hogy semmi kifogás nem emellett, de az valóságos nyereségnek tekintett, a fölavatás megtörtént, s Gyuri bácsi a Nötlek egyesületének valóságos tagjává vált. Jó kedély, kifogástalan alkalmazkodása a megállapított szabályokhoz, nemcsak a megszereztek neki az elnökség szép tisztét, mely állásában neki jutott ki a feladat az egyesület kellemes szórakoztatásáról gondoskodni.

Jobb alkalom sem kínálkozott volna, mint éppen Gyuri bácsinak közlegő névnapja, melvre az egész társaságot magától invitálta; mit el is figdalt mindannyian azzal a világos föltétellel, hogy a mulatság a lehető legfeljebb leendő. A névnap előestéjén nagy sürgés-forgás

volt tapasztalható Gyuri bácsi agglégényes lakában, s már az első belépéskor észre lehetett venni, hogy a társaság tagjai kivül még vendégek érkezése is lehet kilátás. — Volt isotrom és kérdézőkődés, melyekre alig tudta Gyuri bácsi megadni a sok kielégítő választ, mindegyikben erősen hangsúlyozva, hogy a mikor ő nevenapját üli, akkor nem zárhatja be aajtáját a nagyszámú rokonság előtt, a kik éppen megitzetni akarnak.

A fiatalok hamis köteledést kezdtek a különben szívelyes házigazdával, egyébként mohó kíváncsisággal várak a dolgok fejlődésé.

Mikor az óra 5 perc híján nyolczat mutatott, Gyuri bácsi leültette a pontosan megérkezett tagokat a fölterített asztal körül, de úgy, hogy köztük mindentitt egy-egy üres hely maradt.

„Gyuri bácsi mi akar ez lenni?” hangzik egyszerre 15 torokból.

„No no”, viszhangzik a válasz, „csak csendesen legyetek, a bikavér még hátra van, nem akarom, hogy ha esetleg tübbe találók jönni, hogy egymásnak essetek.”

„De hiszen Gyuri bácsi aligha olyan dolog nem tőri fejét, ami állásába kerülhet.” Gyuri bácsi éppen felelni akart volna, midőn az ajtó fölnyílik, s egész nepvándorlás önzlik befelé, mamák, papák, bájos fiatal hölgyek köztük, a társaságot s kívánva Gyuri bácsinak igen sok boldog névnapot.

A fiatalok, mintha bomba csapott volna közéjük, ugáltak föl helyeikről, részint hogy viszont üdvözöljék az érkezettek, részint mert egyetli szabályokkal meg nem egyeztetettek tartották nők társaságában mulatozni. No de Gyuri bácsi sem volt az ember, akit könnyen lehetett volna lábáról leltüni, azért félig komoly, félig tréfás hangon értette, meg testülete tagjaival, hogy ez a nap az ő napja, s ma neki van joga: rendelkezni még az esetben is, ha tisztai állású hozná is adozatul; és miután az ő érvelésébe beleveggyültek a ma izében bájos lányok csengő biztatásai is, nem maradt más hátra, mint Gyuri bácsi beosztása szerint szépen letelepedni.

Mialatt a szívelyes házi gazda a konyhán intézkedett volna a tálalás mikéjtje iránt, az utóbb érkezett családtagok oly váratlanul élénk társalgást kezdtek a Nötlek egyesületével, hogy midőn Gyuri bácsi bejött, önkénytelen szaladt le a járkáló a megjegyzés: „Ugy-e, hogy jó egy okos öreg a háznál!”

Hiszzen lánczadta, ez olyan gyönyörű virágkoszorú, melynek szébbet eletemben nem láttam!” „Jaj csak kedves ember ami jó Gyuri bátyánk” enyelegtek a bókert a mosolygó lányok.

„No csak nagy mester a mi kedves elnökünk”, fűzték tovább a fiatalok! „No csak ne mókázatok gyerekek”, mond a szívelyes házigazda s azzal nevetve titelte le vendégeit a megrakott asztal körül, melynek illatos és jóízű tartalma még dertlebb hangulatot idézett elő, úgy hogy mikor a második táli étel föl szolgálások váratlanul megérkezett zsigényes hangjai főlarsantak, valóságos villanyos áram fogta el az asztalfeleket. Az apák szörnyű kedélyesség közt toastiroztak, a mamák szeretetreméltólag enyelegtek, a leányok szeméiből igéző pillantások lövelltek szét, a fiataloknak égett a vér ereikben, Gyuri bácsi pedig, úgy érezte magát, mint valami győzelmes hadvezér. Szóval olyan mennyei élvezet jutott ki mindegyiknek, minőt a föld bármelyik halandó embere is megirigyelhetett volna.

Hát még mikor a vacsora végével Gyuri bácsi előkapta az egyik mamát s vele a magyar verbunk egy szolóját ropogó üttemben kacskizás modorban eljárta, akkor valóságos láz tört ki, mely úgy magával ragadta az egész társaságot, hogy nem maradt annak egyetlenegy tagja sem, aki ott nem forgott volna a sűrű gomolyban és jártak szörnyű hűvel, nagy lelkesedéssel soká, soká, míg egyszer a primás végkimerültségben nekiesett a nagy bögönek s azt darabokra zuzva, a táncznak hirtelen végt szakította.

„Kosz omen!” kiáltának a fiatalok kaczagva.

„De hogy rossz”, felelé Gyuri bácsi, „akinek kedve van, eljárja bögö nélkül is.” Gyorsan meg is próbálták, s tapasztalást igazat adott Gyuri bácsi jóslatának, mert a bögö hiányát ez este nem érezték senki: nem, meg akkor sem, mikor a késő órákban a megrakott zene hangjai mellett tértek haza pihenőre.

Gyuri bácsi másnap hiába várta a Bikavérben az egylet tagjait, nem jött el egyetlenegy sem, hanem küldtek neki szép kezelt köttöt gyönyörű virágoskört egy kis levélkével, melynek tartalma a következő volt:

„Kedves Gyuri bácsi! „Szeretett elnökünk!” Sziveskedt részinkre tegnap este olyan kedves estét és meglepetést szerezni, mit életünkben feledni nem fogunk, ennek némi viszonzásul kívánjuk mi is szeretett elnökünk egy kis meglepetésben részesíteni, igen kérve, hogy ma esti 8 órakor Szegediéknél megjelenni kegyeskedjék. Ott várjuk mind a Nötlek egyesületének tagjai.”

Mikor Gyuri bácsi a kitűzött helyen és időben megjelenve a tegnapi társaságot mind együtt találta, mielőtt meghívásuk okát valakitt megdudhatta volna, így szólt a fiatalokhoz:

„Ha annak a szerencsétlen bögönek kimulása azt jelentette volna, amit én e perczekben gyanított, akkor ezennel leteszem elnökii tisztemet, csak még előbb azt engedjétek meg, hogy áldásomat adhassam rátok.” E szavakra 15 ifjú pár lépett az ideglenes pap elé, ki kezeit kiterjesztve csak ennyit mondott: „Legye ek boldogok!”

Ezzel a Nötlek egylete természetesen megszűnt, s Gyuri bácsi szerepe is csak addig tartott meg, hogy a tegnapi győzelem örömléte emlékére, az összezúzott bögö helyett a nagyszerű lakodalomra egy újat ajándékozott. K. B.

KOZGAZDASÁG.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— November 5. — 1. Gabnaemlék: tiszta buza legnehezebb 8 frt 20 kr, közep 7 frt 80 kr, kétszeres legnehezebb 7 frt 20 kr, közep 7 frt 80 kr, arpa legnehezebb 5 frt 80 kr, közep 5 frt 70 kr, árpa legnehezebb 6 frt 30 kr

közep 6 frt 20 kr, zab legnehezebb 5 frt 80 kr, közep 5 frt 70 kr, retk-repce legnehezebb — frt — kr, uk kukorica 4 frt 80 kr mint.

2. Liszt: legfinomabb 0-ás 18 frt — kr, legfinomabb 1. 17 frt 40 kr, zsemlye 15 frt 60 kr, fehér kenyér 14 frt 40 kr, fekete kenyér 11 frt 40 kr, rozs — frt — kr, tengeri — frt — kr mmkint. Daru tiszta buza 18 frt 60 kr, Arpakása 16 frt 20 kr mmkint.

3. Hűvelyek: borsó 13 frt 60 kr, bab 11 frt 20 kr, lencse 13 frt 40 kr, köleskása 13 frt 20 kr, burgonya 4 frt — mmkint.

4. Széna: 1. kötött legjobb 5 frt 20 kr, közepes 4 frt — kr, kötetlen: legjobb 5 frt — közepes 4 frt 80 kr egy mázsa.

5. Kőrét vagy ágyi szalma: legjobb 2 frt 50 kr, közepes 2 frt — kr egy mázsa.

6. Takarmányszalma: legjobb 2 frt 50 kr, közepes 2 frt — kr, egy mázsa.

7. Alomszalma: legjobb 1 frt 80 kr, közepes 1 frt 60 kr, egy mázsa.

8. Fa: bűk 15 frt 3 kr, cser 3 frt 15 kr, szifa — frt — kr, fenyő 2 frt 52 kr, egy köbm.

9. Hus: marha 50 kr, borjú 60 kr, disznó 60 kr, juh 40 fr; disznószőr 60 kr, szalonna 60 kr, vaj 1 frt —, olvasztott vaj 1 frt —, egy kilo.

10. Vegyesek: Borsos 40 kr, tej 10 kr, fehé 6 bor 30 kr, feher uj bor 20 kr, vörös 6 bor 30 kr, vörös uj bor 60 kr, ezet 6 kr, pálinka (szilva) 30 kr, sör 28 kr egy liter.

11. Zöldség: Kel (Kohl) 12 kr, kalarábi (Khole-rabi) 12 kr, vörös vagy cseklára 12 kr, sárga-vagy murekúra 14 kr, veresgama 10 kr, fokhagyma 14 r, ezeller 12 kr, petrezselyem 12 kr, pasinák 16 kr, zselés-zöldség (Suppengrünes) — kr, tojas darabja 2 kr, bors 1 frt 10 kr, paprika 80 kr, kilogrammonként, paradicsom 20 kr, saláta, 8 kr, 100 ugorka — kr.

— November 5. — (B.) Készárny nagyban 25.25—25.50 kicinyben 26.— hordó nélkül per 100 liter 7/0.

Budapesti gabnatörsde. (November 5.) Csendes 7000 mm. forgalom, változatlan. Tavasi buza 9.01—9.03, uj tengeri 6.14—16, tavasi zab 6.60—6.62, uj buza 8.67—8.69.

Budapest, november 5. (Az „Arad Közlöny” eredeti távirata.) Az esti törsde zárlati árfoylarék: Magyar aranyárakék 102.90, magyaráradék 92.32, magyar hitelbank 293.75, osztrák hitelbank 283.20 London 125.—, Páris 49.30

Hivatalos árfolyam a budapesti áru- és értéktörsdeén 1886. évi novemberhó 5-én.

Magyar aranyárakék 6 sz. — Magyar aranyárakék 4 sz. — Magyar papírárakék 5 sz. — Magyar vasuti kölcsön — Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib. — Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib. — Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib. — Magyar földterhermentesítési kötvény — Magyar földterhermentesítési kötv. záradék — Temes-bánati földterhermentesítési kötvény — Temes-bánati földterhermentesítési kötv. zár. — Erdélyi földterhermentesítési kötvény — Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv. — Magyar szőlőszemelési kötvény — Magyar nyereségny-sorjegy-kölcsön — Tiszaszabályozási és szegedi sorjegy — Osztrák járadék papírban — Osztrák járadék ezüstben — Osztrák járadék aranyban — 1860-iki osztrák államsorjegy — Osztrák-magyar bankrészevény — Magyar hitelbankrészevény — Osztrák hitelintézet részvény — Cs. és kir. arany — Ezüst — 20 frankos arany (Napoleon'd'or) — Német birodalmi márka — London (3 havi váltókért) — 0 markos —

IDEGENEK NEVSORA. (November 5.) Fehérkereszt-szálló. Pfeifer J., Halász M., birt. Békés. Kalitz N., birt., Bjenő. Báth J., birt., Domb-Íratos. Barány K., igazgató. Récs. Popovits A., lelkes. Orlaka. Lang L., gyáros. Bpest. Weber J., gyáros. Szeben. Mukics M., maganzó. Nagykál. Koráki J. keresk. Beszterce. Svern V. keresk. N. Zolencz. Frankl L. keresk. N. Várad. Ulrich K. keresk. Szőlő. Adler L. keresk. Mezőgyász. Sonnenfeld L. keresk. Vágújhely. Naumann N. keresk. Petroszany Hercegz J. keresk. Makó. Kásztory J. keresk. N. Kikinda. Rosenberg M. keresk. Becs. Drucker A. keresk. Bpest. Fuchs T., Tempes J. utazók. Bpest. Tücherer-szálló. Schrod F. keresk. Dees. Vajda B., Langer J. utazó. Bpest. Rehnicz K. utazó. Becs. Aranyorszlán-szálló. Purkhardt, es. k. kapitány. Arad Mandl Gyula, keresk. Szászváros. Török Gergely, utazó. Becs. Schramek Venczel, keresk. Prága. Zaránd Gyula, körjegyző. Kiszindia. Vindis M., birt. Keményfok. Institoris J. községm. Busaava. Rayla Zsig. jegyző. Szemlak. Zorand Ferencz, jegyző. Szt. Anna. Paulis József, maganzó. Cs. Palota Kohn M. keresk. Szeghalom. Adám J. Weisz E. keresk. Elek. Hollander K. keresk. Mezőtur. Spielberger D., keresk. Nagykal.

Arad városi s z i n h á z. Folyó sz. 36. 1. kibérlét. 33. szám Szombat, 1886. novemberhó 6-án: A czigánybaró. Operette 3 felvonásban. Írták: Jókai Mór és Schmitzer Ignác. Zenéjét szerzette: Strauss János. Németből fordították: Gerő Károly és Radó Antal. (Karnagy: Delin Henrik. Rendező: Kreszanyi Ignác.) Személyek: Zsupán Kálmán, gazdag bánati ser-téskereskedő — Nvilyassy Mátyás. Arzéna leánya — Sarfözy Emlka. Mirabell. Arzéna nevelőnője — Váczy Vilma. Ottokár. Mirabella fia — Kias Sándor. Barinkay Sándor, elszegényedett nemes — Németh János. Czizpa, cigányasszony — Spányi Lenke. Saffi, cigánylány — S. Vadnay Vilma. Cornero görk, királyi biztos — Fenyéry Mór. Gábor, diák — Kias Mihály. Minna, Arzéna barátja — Závodszy Teréz. Kezdeté 7, vége 10 órakor. Felelős szerkesztő: Biny Árpád.

árba: magánosoknak alig néhány ezer frtya volt a csomagban. Harang alacsony, vaskos termeltt egyvén, kit arról is kíványt fölismerni, hogy jobb kezének hűvelvny-ja kette van hasitva. A sikasztót szerdán este Gyángyosón elfogták a k. A pénz legnagyobb részét meg megtalálták nála.

— Öngyilkosság egy szállodában. Szerdán este egy 28—30 évesen látszó férfi minden podgyász nélkül a budapesti Magyar király szállodában egy kis udvari szobát vett fel, melynek árát előre ki is fizette. A vendégkönyvbe Novelli Antal kereskedőnek írta be magát Budapestről. Szobája egész éjjel csöndes volt, sőt reggel sem hallottak ott bent semmi neszt. Gyantuk keltett azonban, hogy a vendég csütörtökön délelőtt nem hagyta el szobáját. Bezörgöttek, de nem nyert választ, úgy hogy végre kénytelenek voltak a szoba aajtáját lakatossal felnyitnati. Amint beléptek, a fiatal embert a fogas alatt guggoló helyzetben, nyakára hurkolt szinzeleggel éltelenül találták s mellette a földön egy kis üveg állott gyanus színt folyadékmaradványnyal. Opium volt benne; a fiatal ember előbb opiummal megmérgezte magát, aztán nyakára hurkot vetett, de már nem volt ereje a zsinetget a fogásra erősitni. Az esetről értesített rendőrség kiküldöttei megjelentek a helyszínen, a tényállásról jegyzőkönyvet vettek fel s miután constatáltott, hogy öngyilkosság esete forog fenn, a holtestet behállították a Rókus-kórház halottas házába. Az öngyilkos zsebében talált leveleket, melyek hozzátartozóihoz címzevők, a rendőrség vette magához. E levelek valóságintézet felvilágosítást nyújtanak az öngyilkosság okáról.

— Rövid hírek. Simor hercegz primás Báth Károly és Gerlezy Károly polgármestereknek névnapjuk alkalmából üdvözlét küldte Seda Ernő hercegzprimás jegyző utján. — A cholera a fővárosban. Szerda déltől csütörtök délig újabb megbetegülés nem történt; halálozás 2 fordult elő, egy az V-ik kerületben s egy a barakk-kórházban. — A Herkules-fürdő beéltök török vendég érkezett e napokban a fürdő használatára: Matdiid pasa tábornok, ki a szerb-borág bekétketés tárgyalásait vezetett volt. — Erkel Sándor, a magyar kir. operás első karnagya, hir szerint Karlsruheba megy, hova operakapuzónak és első karnagynak szerződött. — Kirabolt takarékpénztár Nagyrádról távirát: A sarkadi takarékpénztárt szerdán éjjel kirabolták. A vizsgálatot a legerélyesebben megindították.

A nagy világ. — A trónörökös-pár a lenyelek közt. Nagyfontosságú hírel vannak telve a lenyel lapok. Mikor nemrég a király nagy körüjtét tette Galiciában, a lenyel aristocrazia mindenütt tüntető lelkesedéssel, pazar fényvel fogadta. Most ismétlése készül a lenyelek hódotatának. A trónörökös-pár nygasin május elején Galiciába készül s egy napot Lembergben, kettőt meg Krakóban tölt. Itatogásokat fog tenni Potocki Arthur grófnál Krescoswienben, Sanguisko hercegnél Giunniskában, Potocki Alfréd grófnál Lanukuban, Sapieha hercegnél Krescoswienben és később Lembergől visszajövet Dzierzowski grófnál Piemiakiban. — Tarnopolban egy napig fog tartózkodni a fenséges pár és meglátogatja Sziemienski gróft Koroszkowban, ugyszintén Barowszki gróft Kopeinceben és Goluckowski gróft Skalacban. Azután Csernovicon keresztül Kolomeába utaznak a petroleum-források megtéktésére és innen egyenesen vissza Bécsbe.

— Azok a francziák! Judic asszonyt, a párisiak kedves énekesnőjét Berlinbe hívták néhány vendégszereplésre, s a művésznő a meghívást el is fogadta. E miatt a párisi közönség sajtóban, nyilvános helyeken a guny és szitók halmazát szórta a művésznőre. Judic asszony a félfordémit miatt kénytelen volt lemondani berlini szándékáról, megjelent az impressariónál s ígéretet megmástitotta. Hivatkozott Zandti kisasszony példájára, ki pusztán azért, mert szándékozott Berlinben énekelni, a párisi közönség megvette s végleg elajította. Judic asszony tehát nem megy Berlinbe s ezt a következő nyilatkozattal tette közzé a párisi lapokban: „Testestül-lekeltül sokkal inkább francziának érzem magamat, semhogy elfogadhatnám három berlini színház ajánlatát, melyek esbálti feltételekkel akartak rábírn, hogy a poroszoknak énekejek.” Judic asszony ettől fogva megint kevélenzé vált a párisiaknak.

— Nők, a kik szavaznak. New-Yorkból jelentik: A vermonti törvényhozás alsóháza törvényjavaslatot fogadott el, mely szerint azok a nők, a kik adót fizetnek, szavazati joggal bírnak.

— A vascancellár beteges. A birodalmi cancellária vonatkozól a „Nat. Zg.” azt írja, eltérőleg a „Post”-tól, hogy nemcsak Friedrichsruhba költözködik át. Allapota egyébként nem kielégítő: az orvosok azt javasolják, hogy a cancellár a telet déli vidéken töltse.

— Aumale hercegz adománya. Emilitést tettünk annak idején arról a nagyszerű adományról, melyet Aumale hercegz a franciaia tudományos akadémiára részére tett. Az adományozásról kiállított közjegyzői okiratban az Institut október 30-án vette át. Ez okiratban a chantillyi földbirtok értéke 21, az épületek 10 millióra van becsüelve. A „Gaulois” megjegyzi erre, hogy e számok merőben költöttek, minthogy Condé hercegz csupán az istállókra 40 milliót s örököse Aumale hercegz a kastély restaurálásáért 6 milliót adott ki. Az évi bevétel mindjárt kezdetben 800,000 franka mehet, minthogy az Institut a javadalmak egy részét bérlé adhatja. Levonva az összes terhek és szolgalmakat, mint iskolák evjára-dekát, öreg lelkeszek, régi szolgák stb. nyugpénzét, az Institutnek tisztán 60,000 franc marad meg, a mihez 1934 után, mikorra a Crédit Foncierölt vett kölcsön letörlesztődik, még évi 204,000 franc járul.

— Tulbuzó káplán. Bécs Penzing külvárosában októberhó végén a cath. iskolás gyermekek — mint minden évben — az idén is meggyöntak. A gyónászhoz annyian jelentek, hogy Ways penzingi plébános a szomszédos plébániákról kért két káplánt segítségül

Ezeknek egyike azonban gyónás közben oly kérdéseket intézett a 9—13 éves leányokhoz, hogy ezek szégyenkezre és többen sirva távoztak a templomból s otthon oly dolgokat beszéltek el, miket a szülők csak akkor hittek el, mikor tábboktól is hasonló panaszokat hallottak. Melyen megotrónközva keresetek föl tehát a köztisztéletben álló Ways plébánost, ki az egyházi hatóság előtt azonnali följelenté a nagy sensatiót keltett botrány hősét, a tulbuzó gyontató-káplánt.

— A florentini nemzetközi kiállitás, melyet az olasz kormány rovarirtó eszközökből a mult hónapban rendezett, a mult heten kezdetetett be Grima di olasz földmívelési miniszter által. Ugyanakkor történt a díjak és kitüntetések ünnepélyes kiosztása is. A legnagyobb díjat, az olasz miniszterium aranyérmét, Vermorel franciaia gyáros szénkéng-fécskendője nyerte. Azonkívül még számos kiállított éntst-vagy bronzéremmel díjazták. A kiállításon résztvevő tudományos intézetek közül a budapesti orsz. phylloxera-kisérleti állomás a gazdasági rovartanra vonatkozó jeles dolgozatait díszoklevelet kapott, mely kitüntetésben még csak a washingtoni és florentini Állami rovaritani állomások és a montpellieri felsőbb gazdasági tanintézetek részesültek.

— Merényilet a párisi gróf ellen. A „Courrier de Havre” a következő táviratot teszi közzé: „London, október 29. Éjjel 11 órakor. A kedről szerdára forduló éjjel a párisi gróf ellen merényiletet akartak elkövetni Sheen-Houseban. Az est folyamán a szolgák egy gyanus alakot pillantottak meg, a ki a ház körül jálkodott. Reggeli 1 órakor a hercegz a lámpa fényénél látta, a mint egy ember ágya felé csuszott. A hercegz mozdulatot tett, mire az ismeretlen eltűnt. A tettes az Orleansi hercegz tanulószobájának ablakán át egy létra segítségével jutott a házába.” Használó jelentés közölnek az orleanista lapok. A hercegz lapja a „Soleil” közleményeiből azonban kivehetni, hogy az egész merényilet nem érdemel valami különös figyelmet.

— Rövid hírek. A orosz czárné a czarevicsedel délen fogja tölteni a telet. Remélik, hogy a sugaras dél jótékony hatással lesz a mellbeteg hercegre. A fejdalmi vendégek számára Nizzában a híres dervisci villát szemetelték ki lakásnak. — A halott-égetés mellett nyilatkozott a doveri püspök minapi egyházi beszédében: nem hive, ugymond, az ebbeli reformnak, de elismeri, hogy sok év szől mellett. — Egy new-yorki szingazgató matinédel akar rendezni, melyben csupán bukkot darabokat adnának elő: ekkép nem fog megszorolni újdosások dolgában. — Pasteur közelbbit nyilvános előadást tartott arról, hogy a veszett eb által az arizon ejtett seb intenzívebb gyógyítást kíván, de neki ilyen gyógyítások is kitűnően sikerültek.

S Z I N H Á Z. „Dóra.” Sardou hatados darabja elég jó ensembleben került színpa, csütörtökön telt ház előtt. A czimszerepet Czsanug kisasszony játszta, a szokottnál több közvetlenséggel és vervevel, különösen az éros drámai mozzanatokban. Arzejátéka most is fogatvatos volt ugyan, például a Maurillac-kal való nagy jelenésben (IV. fv.) de annál sikerlebb a nemes felháborodás, melylyel férje bűnos szenvedélyét visszautasítja, majd ellégg-ülés-a midőn Maurillac kinos verődésén szánakozik. Orvendetésen tapasztaljuk, hogy a kisasszony lankadatlanul mivel, fejleszté tehetségét, s minden szerepét lelkiismeretes gondiáldatdogozza. A közönség méltányolta is ezt a buzgalmat, s a kisasszonyt minden felvonás után, sőt néhányszor nyilt jelenetben is, megtapsolta.

Zikka szerepében Hunyady Margit asszony remekelt. Művészi eljárása, mint egy alkalommal már megjegyeztük, abban áll, hogy az elvetemült, gonosz teremtesnek azt a vonását markirozza erőseu, mely némi rokonszenvet, szánalmat ébresztett iránta. Mikor lesújtva, megsemmisítve távozik. Maurillac, neje és barátja elől, egy pillanatra elrejtjük a gyalázat bélyegét, mely e nőnek homlokára van ütve kitorúlhetetlen, hogy csupán a boldogtalan, elvetédt, megalázott nőt lássuk, kinek a sors nem engedte, hogy fölemelkedjék az erkölcsi romlottság sarából, azon egyetlen nemes érzés által, mely szívébe férkezett.

A sikertől a harmadik, de nem utolsó rész Császár urat (Favrolle) illeti, ki perfectül oldotta meg nehéz feladatát. Favrolle a franciaia darabok conventionalis jó barátja, s az ily szerepekben jó dolog megtalálni bizonyos discret hangot, hogy e conventionalis alak épen a kellő helyet foglalja el az ensembleben: ne mosódjék el jelentéktelenül, de a főszereplők rovására nagyon előtérbe se nyomuljon. Császár ur ezt a hangot kitűnően eltalálta, s megis, erkölcsi és értelmi fölényével, mintegy uralkodni látszó környezetén, mely, elváulva a szenvedélytől, vesztébe rohan, s melyet, az utolsó perczben, őránt vissza az örvény szeléről.

A többi jelentősebb szerep Somló (Maurillac), Peterdy (Tekly), Siposné (Rio Zares marquisé) és Sárdy (Van der Kraft) kezében volt. G—s.

— A Czigánybaró” tegnapeste került először színpa az aradi színházban. A darab hatása rendkívül zajos volt és a szufolt házban mindegyre feljut a tetszés frenetikus zaja. Csaknem minden énekszámot megújrázotta a közönség. Az előadás teljes mértékben kielégített. Németh János (Barinkay), Spányi Lenke (Czizpa), Vadnay Vilmos (Saffi), Kis Mihály (Gábor diák) és Nyilassy (Zsupán) kitűnő elősegítői voltak a darab rendkívüli sikerének. — A kiállítás és rendezés nagyon esinos, ügyes. Több új díszlet nagyon dicséri a színház tehetséges, fiatal festőjének Véghestvánnak jó érzékét. — Az előadásra és a darabra holnap még visszátérünk.

Nyilas József könyvkötészete

f. évi november hó 1-jén tem-
plom-utca 7. sz. alatti házba. a
hol zenede is létezik. helyezett-
tett által. — Mindenféle **könyvkötészeti**
munkák izlésesen s **jutányos áron**
elkészítetnek. **Koszoru szallagok aran-**
nyozása a legrovidebb idő alatt eszközöltetik.
Minél számos megbízatásért esd
tisztelettel

Nyilas József,

670-23 könyvkötő mester.
templom-utca 7. sz. a postahiva-
tallal szemben.

CACAO és CHOCOLADE

VICTOR

SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konyhamtrészeti kiállítá-
sán a legmagasabb díjjal, a kitüntetés ok-
levéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag
beiktatott védjegyünk és cégünk alatt valódiak.
Kapható minden hírneves kereskedő urnál és
csemegekereskedőnél, **Aradon**

ELIAS ARMIN urnál.

Vidékre postai utánvétellel küldetnek szét.
Victor Schmidt & Söhne,
cs. kir. orsz. enged. gyárosok.

Gyár és központi szétküldési hely: **Bécs,**
V. Allee-gasse, Nr. 48. (a déli vasut men. t.)

Őszi ujdonságaim megérkeztek.

Première amour Pour ma femme

(Cheviotte)

100 cm. széles 49 kr.

(Cheviotte)

100 cm. széles 55 kr.

HUDETZ EMIL

női divat-, vászon- és confectio-üzlet.

AU BON GOUT. AU BON GOUT.

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak azonnal fölvetétk. 621-4.16

Magyar kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a
jövő 1887. évben összes vonalai részére szük-
séges sárga- és vörösréz-czikkek, ón, aczél s
vasneműek, mozdonyhoz való aczélforrcsövek,
öntött tégly és martin aczélból készített ke-
réktpalak, tengelyek, kereskedelmi vasfedél- és
kazánlemezek, stíriai szegecs vasszállítását bizo-
sítani óhajtván, az iránt nyilvános pályáza-
tot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. é. novemberhó
30-án betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. é.
november 29-éig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletesebb felté-
telek a szükségbeli kimutatásokkal együtt, me-
lyek egyszersmind ajánlati mintának használan-
dók, ugyszintén az általános és különleges szál-
lítási feltételek a m. kir. államvasutak anyag-
és leltár beszerzési szakosztályánál megtekin-
tetők.

Budapest, 1886. október hóban.

Az igazgatóság.

A „Széchenyi irodalmi intézet“

papir-, író-, és rajzszerkereskedésében (fóter, Neuman-ház),
következő különlegességek kaphatók:

1. Az „Aradi Képes Naptár“, több mint száz képpel. ára 1 frt.
  2. Excelsior tolltartók, előkészülékkel, hogy hosszabb ideig csak egyszer kell tentába mártani a tollat. 8 krtól 50-ig.
  3. Tollkülönlegességek, rondírás, rasztrirozás, kottaléniazásra stb.
  4. Automatic-ironok, egy darab 30 kr.; diszes gyöngyház kiállítással 1.10—1.20-ig.
  5. Japáni papir, (elszakíthatlan) értékes okmányok felvételére, ive 4 krtól 10-ig.
  6. Kiváló szép levélpapir, 10—20—25—50—100 darab egy tokban, ugyanannyi borítékkal 10 krtól 2.50-ig.
- Azonkívül bármintemű a papir-, író- és rajzkereskedés szakmájába vágó tárgyak különösen iskolai eszközök sat.

A könyvkötészethez szükséges

mindennemű papirok és vásznak
jutányos áron kaphatók.

Órák

HUSSERL J. VILMOS és TÁRSA

Aradon.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tiszteletteljesen tu-
datni, hogy Aradon,

Deák Ferencz-utca 42. sz. a.

a takarékpénztári épületben mindennemű legkiválóbb szerkezetű
zseb-, inga-, schwarzwaldi- és ébresztő-

ÓRÁKBÓL

nagy raktárt nyitottunk.
Mindenféle órákat a legjutányosabb áron és kiváló
előnyös feltételek mellett

részletfizetésre

is elárusítunk.

Bécses látogatását kéri

kiváló tisztelettel:

Husserl J. Vilmos és Társa.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

részletfizetésre is.

520—15.50

Hirdemény.

A herczeg Sulkowski József Mária ö ke-
gyelmességének Aradmegyében fekvő pankotai
uradalmához tartozó Pankota m. városában

vásári jog

1887. január 1-től 3 egymásután következő
évre hasznosbérbe adatik.

Felhivatnak a kibérelni szándékozók, mi-
szerint zárt ajánlatokat 10 százalék bánom-
pénzzel ellátva és alólírottához czimezve f. é.
novemberhó 20-ig beadni sziveskedjenek.

A bérleti feltételek alólírott irodájában Ara-
don és az uradalmi felügyelősnél Pankotán
megtekinthetők.

Az ajánlatok elintézése f. évi novemberhó
30-ig megtörténik.

Kelt Aradon, 1886. évi novemberhó 4 én.

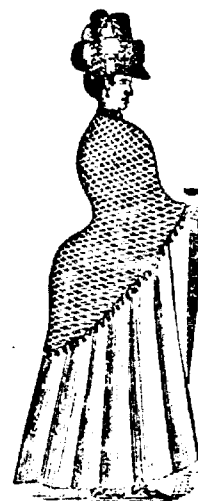
Tagányi István,

herczeg Sulkowski József Mária
magyarországi vagyonának
gondnoka.

675—1.3

Ingyen!!

a legszebb felöltő kendők
hölgyeknek!

A gyöngye üzleti forgalom miatt
kényszerűen vagyok 3000 tucat leg-
szebb kendőből álló raktárommal min-
den áron felszámolni és azokat oly ol-
csó áron tovább adni, hogy még csak
a nyers anyag sincs megfizetve, hát
még kevesebb a munka meg a facon.

Addig míg a készlet tart:

1 szép, divatos hölgy fejkendő 70 kr.

1 „ nagy felöltő kendő 1 frt 40 kr.

valódi berlini pamutból, a legszebb
színekben és vegyületekkel: u. m. bor-
deaux, gránát-, zsendárkék, drapp,
lila, barna, fekete, vörös, fehér, sárga,
zöld, sötét, schottisch, türkisch etc.,
60, a legdivatosabb faconban. A leg-
elegánsabb és legdivatosabb viselet
hölgyek részére. a házban, utcán, sé-
tányon, balák stb. alkalomkor, mely
épp oly izléses, mint ezerszerű öz-
szel és télen.

Használja föl minden hölgy az alkalmat, hogy majd-
nem ingyen egy szép és elegáns felöltő kendőhöz jusson, mert
számos megrendelés folytán a készlet rövid idő alatt eladra lesz.
Megrendelésénél kérik a cím és a kendő szí-
nének helyes megírása. — Szétküldés a világ minden ré-
szébe 24 óra alatt eszközöltetik, az összeg előleges bekü-
ldése vagy utánvétél mellett.

Wiener Tücher Fabriks-Niederlage,

A. GANS

Wien, III. Kolonitzgasse Nr. 6-29.

674—1.4 Csomagolás nem számítatik.

Előnyös bevásárlás.

Szobai függő lámpák

fel és lehúzóval, fehér üveg-fedővel és
nagy égővel, egészen felszerelve 4 forinttól

Asztali és irodai lámpák,

széles, szilárd ércszállal (nem üvegből) nagy égővel és
nagy üveggolyóval egészen felszerelve 1.10-től kezdve.

Nagyon czélszerű, jól világító

fali konyha-lámpák,

egészen felszerelve 28 krtól kezdve.

Diszes, legújabb alaku

salon-lámpák,

nagy választékban, jutányos áron ajánl

ERNYEI GYULA,

a „Zöld papagályhoz“ Aradon.

8022—1883.

Hirdetmény.

Weisz Dávid magánzölgületében 1883. évi
október 5-én tartott árverés alkalmával árverés
alá került tárgyak eladásából a következő felesleg
összegek kezeltetnek még a városi pénztárba
u. m.:

szám	összeg	szám	összeg	szám	összeg	szám	összeg
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
5715	—20	11373	—15	13069	—30	13680	—5
6340	—5	11395	—14	13104	—5	13744	—3
6474	—11	11488	—30	13206	—5	13835	—5
7781	—15	12536	—5	13134	—4	14082	—5
7855	—15	12558	—4	13262	—5	14109	—30
8262	—10	12595	—14	13265	—5	14142	—40
9228	—4	12621	—5	13342	—2	14205	—5
9988	—10	12789	—10	13347	—5	14211	—5
10101	—5	12772	—21	13395	—10	14218	—5
10358	—14	12837	—18	13368	—20	14234	—20
11026	—44	12842	—27	13478	—8	14275	—26
11364	—10	12843	—20	13494	—2	14348	—15
1136	—20	12869	—20	13539	—5	14377	—15
11372	—5	12984	—30	13674	—6	14373	—15

Miről és érdekelték azzal értesítettnek, mi-
szerint mindazok, kik a fennebb felsorolt feles-
legekre igényt tartanak, 1886. évi november
hó 15-ig a zálogjeggyel alólírott hivatalnál az
összeg felvétele czéljából jelentkezzenek; mert
a kit-t határidő elteltével a fennmaradó ös-zeg
a városi ipariskola alapjavára fog fordítni.
Arad sz. kir. város kapitányi hivatala,
1886. októberhó 31-én.

Urbányi,
főkapitány.